

ÚVODEM

Mocný nástup Komunistické strany Československa přináší s sebou již v prvních letech po osvobození naší vlasti Rudou armádou revoluční zásahy do našeho školství a naší národní kultury. Zásluhou předních představitelů naší strany ve vládě byly vráceny budovy bývalého parlamentu — Rudolfinum a s ním spojená budova parlamentních klubů — uměleckým institucím, České filharmonii a Státní konservatoři. Byl to šťastný velkorysý čin, který poskytl těmto významným institucím důstojné a povznášející prostředí k rozvinutí činnorodé umělecké práce.

Ještě před uskutečněním první reformy ve všeobecně vzdělávacím školství dochází k významným změnám ve vývoji školství uměleckého. V r. 1946 vznikají nové vysoké školy uměleckých směrů, mezi nimi Akademie musických umění, jejíž hudební fakulta přímo navazuje na bohaté tradice pražské konservatoře, nejstarší ve střední Evropě (zal. 1811). Do hudební fakulty, která přejímá a podstatně rozšiřuje pedagogické úkoly dřívější mistrovské školy (zřízené při konservatoři po převratu r. 1918), vstupují vynikající absolventi konservatoře; vyučováním jsou pověřeni profesoři zrušené mistrovské školy a vybraní profesoři konservatoře. V r. 1950 — po čtyřletém studiu — vycházejí z Akademie její první absolventi.

Na Akademii musických umění narážela snaha o zodpovědnou učební náplň, určující cíle výuky a výchovy na všech třech jejích fakultách (hudební, divadelní a filmové) z počátku na různé potíže, zejména v otázce organizační jednoty s ostatními vysokými školami. Teprve nový vysokéškolský zákon z r. 1950 dal také našim fakultám pevný organizační řád. Zřízením kateder, základních pedagogických jednotek na fakul-

tách, došlo na hudební fakultě k značnému zintenzivnění práce ve všech oborech. Tento dobrý vývoj byl zprvu provázen určitým znakem odbornické izolovanosti, i když bylo zřejmé, že hudební fakulta nemůže být jen jakousi obdobou bývalé mistrovské školy, nýbrž že musí poskytovat ucelené vzdělání odborné i ujasněnou výchovu občanskou. Objevila se potřeba probíjovat zásadu jednotné pedagogické fronty, utužovat spolupráci kateder a navazovat kontakt s ostatními fakultami.

V prvním desetiletí života hudební fakulty zaznamenali jsme řadu významných výsledků v odborné specialisaci, hlavně v oborech instrumentálních; kdybychom měli vyčíslit všechny úspěchy, např. v mezinárodním soutěžení, bylo by to imponující. Nicméně nám spojení teorie s praxí ještě nepřinášelo nesporné hodnoty.

Teprve v poslední době se jeví v tomto směru znatelný pokrok. Dokladem toho je vyšší styl diplomních písemných prací některých našich absolventů, který svědčí o zodpovědném pojetí úkolů a o schopnosti samostatných estetických dedukcí. Je to nejen výsledek dobré práce naší katedry teorie, ale též mnohostranného působení našich pedagogů odborných předmětů praktických.

Organisační začlenění hudební vědy s výlučně nebo převážně historickým zaměřením do školství universitního má u nás svou velkou tradici; je tudíž zcela oprávněné. Na vysoké škole hudební, jejímž úkolem je výchova umělců, má hudební věda jiné zaměření a jiné cíle. To však neznamena, že se můžeme spokojit s nižší úrovní výuky v hudebně vědeckých a teoretických disciplínách. Proto věnujeme tomuto úseku mimořádnou pozornost již od počátku existence naší školy; svědčí o tom mj. i okolnost, že u nás přechodně působili dnešní profesori hudební vědy na Karlově universitě dr. Mirko Očadlík a dr. Antonín Sychra.

Nyní ještě několik slov o publikační činnosti učitelů hudební fakulty v oblasti hudebně vědecké, pedagogické a kritické. V době svého působení na Akademii musických umění vydává profesor dr. Antonín Sychra svou Stranickou hudební kritiku — spolutvůrce nové hudby a soubor statí O hudbu zítřka. Vznikají práce, které dokumentují vzorné sepětí tvůrčí a vědecké činnosti. Jsou to zejména rozsáhlá díla hudebního skladatele a doktora věd o umění, docenta Karla Janečka, Hudební formy (1955) a Melodika (1956), vydaná Státním nakladatelstvím krásné literatury, hudby a umění. Státní pedagogické nakladatelství vydává široce pojatá skripta profesora ing. Ferdinanda Pujmana, Stati o režii a dramaturgii zpívané hry. Rovněž profesor Josef Stanislav dokončil skripta o lidové tvořivosti a nakladatelství Orbis vydalo práci dr. Jeleny Holečkové, Pěvecká výchova v souborech lidové tvořivosti. Od docenta dr. Jaro-

slava Zicha vyšla speciální studie *Instrumentace Smetanova Dalibora* (ve Státním nakladatelství krásné literatury, hudby a umění 1957) a pedagogicky zaměřená studie *Instrumentační práce se skupinami* (v knižnici *Hudebních rozhledů* 1957). Neméně pozornosti zaslouží četné metodické a didaktické, částečně již zveřejněné studie našich pedagogů odborných předmětů, jichž výčet zatím neuvádíme. Bohatá je též publistická činnost našich pedagogů na poli hudební kritiky (profesoři K. P. Sádlo, Jos. Stanislav, asistenti dr. Miroslav Černý, Josef Ceremuga, Václav Felix aj.).

Předkládáme-li dnes první sborník prací hudební fakulty Akademie musických umění veřejnosti, jsme si vědomi toho, že jde jen o ukázkou jedné, byť důležité výchovné složky. Sborník, který jsme záměrně nazvali *Živá hudba*, obsahuje práce pedagogů a aspirantů. Z pedagogů katedry hudební teorie do sborníku přispěli: vedoucí katedry, docent pro obor hudební teorie dr. Karel Janeček, profesor pro obor lidové tvořivosti Josef Stanislav, docent pro estetiku a instrumentaci dr. Jaroslav Zich, externí učitel pro dějiny hudby, docent university v Brně dr. Bohumír Štědroň; práci redaktora převzal tajemník katedry dr. Zdeněk Sádecký. Z pedagogů katedry operní režie, dirigování a zpěvu přispěl vedoucí této katedry, profesor pro obor operní režie ing. Ferdinand Pujman a odborná asistentka pro obor hlasové výchovy a zpěvu dr. Jelena Holečková.

Zvláštní postavení mají ukázky z rozsáhlejších prací aspirantů. Václav Felix, absolvent oboru skladby, byl v letech 1954–1957 aspirantem hudební fakulty pro obor hudební teorie. Jeho školitelem byl vedoucí katedry. Během aspirantury se zabýval jako ústředním thematem harmonickým myšlením Bedřicha Smetany. Celý spis, *Smetanova harmonie*, představuje disertační práci k obhajobě vědecké hodnosti kandidáta věd o umění.

Dr. Miroslav Černý byl aspirantem hudební fakulty v letech 1953–1956. Jeho školitelem byl univ. prof. dr. Ant. Sychra. Jeho spis, z něhož zde uveřejňujeme souvislý výňatek, představuje disertační práci k obhajobě vědecké hodnosti kandidáta historických věd.

Jsem přesvědčen, že jen zákonité sepětí teorie s tvůrčí a výkonnou praxí a jejich vzájemné spojení s veřejným životem pomůže nám plnit vysoké poslání: vychovávat mnohostranně vzdělané umělce, uvědomělé občany naší společnosti.

PROF. FRANTIŠEK DANIEL,
děkan hudební fakulty